

KRAKUS.

SRODA 22. MAJA 1822. *NUMER* 102.

KRONIKA NARODOWA.

Roku 1563. Mikołaj Talwosz Kasztelan Zmudzki, uderzył na wojsko szwedzkie pod Moiżą i wsią Kiryempe w Inflantach i świetne odniosł zwycięztwo.

NOWOŚCI KRAKOWSKIE.

P. Sawicki, rodem ze Lwowa, słynie teraz w Wiednia robotą instrumentów muzycznych. Ukończył niedawno skrzypce tak doskonałe, że od znawców za arcydzieło sztuki jednomyślnie uznanemi zostały. Sam N. Cesarz austryjacki oglądał ten instrument i zachęcił artystę do dalszego postępowania w swoim zawodzie.--Za instrument wyżej wspomniony ofiarowano już P. Sawickiemu 3200, zł.

Dzisiejszej nocy widać było straszny pożar za Wisłą, lecz dotąd jeszcze niewiadomo, gdzie i kogo to nieszczęście spotkało. --

Słychać że ostatnia flotta turecka, pod wodzą Kapudana Beja, wysłana z Konstantynopola *na podbicie wyspy* Chios, *spaloną jest na morzu przez admirała greckiego.*

Dziś Doktor Lewkowicz zdjął szczęśliwie kataraktę z oczu dwòm starcom ubogim, w szkole praktycznej chirurgii.

NOWOŚCI ZAGRANICZNE.

Turcya. Kroki nieprzyjacielskie między Turcyą i Persami rozpoczęły się z wielką zajadłością. Do Armenii wkroczył ogromny korpus wojska perskiego i większą część tej prowincyi opanował. -- W Smirnie dzieją się okropne morderstwa z powodu wypadkòw zaszłych na wyspie *Chios*. Barbarzyńcy mszczą się na bezbronnych nikczemnosci swojej w otwartem polu. -- Churszyd basza nieujdzie swego losu,--zewszech stron otoczony poddać się musi albo zginąć. Pierwsze zapewne obierze. -- Wznawiają się pogłoski o zdobyciu Saloniki przez wojsko Odyssensza. -- Część floty tureckiej uszłej przed orężem Grekòw, burza morska do reszty zniweczyła. --

Grecya. Wszystkie już wyspy greckie podniosły sztandar rewolucyi. Co chwila oczekują tam pokazania się flotty amerykańskiej, ktòra pròcz siły morskiej w pomoc Grekom i na zdobycie warownych *P*ortów, będących jeszcze w mocy tureckiej i przyobiecanych sprzymierzeńcom w wieczną posiadłość, sprowadza wielkie zapasy broni ręcznej i dział. -- Słychać znowu, że Odyssensz odebrawszy wielkie posiłki z głębi kraju, stoczył nową bitwę pod *Saloniką* i na głowę zbił Turkòw. Wiadomość ta miala sprawić taką trwogę w Konstantynopolu, że sułtan zaczyna już nakłaniać się do pokoju z Rossyą, i Grekom ofiaruje udzielność z pewnemi warunkami. -- Jeżeli się ta wiadomość (z listòw kupieckich) potwierdzi, spełnią się życzenia powszechne, -- pokòj utrzymanym zostanie i sprawa nieszczęśliwych Greków pocieszy serca oddychające ludzkością. -- Jenerał *Normann* odebrać miał dowództwo artylleryi greckiej, ktòra liczy już 80. dział polowych. -- Xiąże Dimitr Jpsylanty zbiera wojsko

odwodowe w Morei, do którego wszystko się gromadzi, co tylko broń udźwignąć może. Starce, kobiety, dziewczęta i chłopcy 15*stoletnie*, opusczają domowe zacisza, chcąc ginąć albo zwyciężać. -- Sławna bohatyrka *Wublina*, o której od tak dawna milczą pisma publiczne; miała zostać ciężko ranioną w bitwie morskiej 3 i 4 Marca, -- niewątpią jednak o jej życiu.

Francya. Słychać tu znowu mocno o odmianie ministrów. -- Stronnicy Konstytucyi, która opiewa: "*że przed obliczem prawa wszyscy są równi.*„ wielką okazują niespokojność z powodu uczynionego zapytania w izbie Parów, czyli członkowie jej, mogą być za długi więzionemi? -- Wiele garnizonów wojskowych z rozkazu ministra wojny, odmienia swe stanowiska. Liczne półki piechoty spieszą na granice hiszpańskie. Podpałacze zagęszczają się coraz bardziej we Francyi. Wielu sołtysów wsi odebrało pismienne zagrożenia: że jeśli w trzech dniach niewywieszą trojkolorowych chorągwi, zostaną zamordowani a wieś cała będzie obròconą w perzynę.

Anglja. Wybuchnienie wojny pomiędzy Turcyą i Rossyą [mòwi Kronika Poranna, która jest ministeryalną gezetą] staje się pospolitem życzeniem nietylko na stałym lądzie, lecz nawet szczegòlnie w Anglii. -- W Jrlandyi wielka nędza panuje. W hrabstwie *Clark* w 14 dniach umarło 500 ludzi z głodu. -- Rozpacz i nędza mają bydź hasłem rokoszan hrabstwa Limeryk.-- Już nawet w samej właściwej Anglii powstały zaburzenia. Bandy po kilkaset ludzi wynoszące, napadają domy i wyrządzają gwałty spokojnym obywatelom. -- W izbie niższej 1. Maja, zaszło ważne zdarzenie. *Wniosek P. Canning tyczący się zawieszenia prawa, które zabrania parom katolickim zasiadać i głosować w izbie wyższej, większością* 249. *przeciw* 244, *przyjęty został!* . . . -- Piękny trjumf Tolerancyi! --

Hiszpanja. Od 21 Kwietnia podwojono straże pałacu królewskiego w *Aranjuez*, niewiadomo z jakich powodów. -- Król

przychodzi do zdrowia. -- Umilkły nieco pisma francuzkie o zaburzeniach wewnątrz Hiszpanii, bo też im wreście już brakuje *konceptu* do zmyślania rozmaitych pogłosek, tym bardziej gdy postrzegły, że nigdzie wiary nieznajdują. -- Podług tychże przesadzonych doniesień, miano w Saragossie spalić w wizerunku ministra spraw wewnętrznych zato: że chciał dotychczasowe milicye ochotnicze zwinąć, a nowe urządzać na ich miejsce.

Ameryka Południowa. Rząd angielski otworzył swoje porty dla okrętów handlowych rzeczypospolitej Kolumbijskiej,-- W Mexyku sławny Jturbides stanął na czele rządu tymczasowego. Wszystkie uchwały od niego w prost pochodzą. Mianuje na wszelkie urzędy cywilne i wojskowe. -- Gwardja przyboczna przyszłego cesarza Mexyku, składa się z dwóch kompanii piechoty i jednej chorągwi jazdy. Wojsko całe wynosi 50,000 ludzi na stopie pokoju. -- Kongress narodowy otwarł swe posiedzenia 24 Lutego, w rocznicę zawarcia traktatu z Jenerałem Odonojhu. (*Jak wiadomo odrzuciła go Hiszpanja.*) Składa się z 162. deputowanych, reprezentować mających ludność sześciu milionów mieszkańców. -- Liczba duchownych pomiędzy niemi, do dwudziestu ograniczoną została. -- Zjednoczone Stany Ameryki północnej, uznały sześć następujących państw niepodległych w Ameryce południowej, jakoto: Buyenos Ayres,-- Chili -- Mexyk -- Kolumbją, -- Brazylią (???) i Peru.

ROZMAITOŚCI.

Nad Dunajem stanęło już 200,000 Turków. -- W Neapolu i Sycylii ciągle trwają uwięzienia!... -- Pan Owen wyrachował, że w rękodzielniach angielskich, gdyby zniesiono machiny, potrzebowanoby 400,000,000 robotników. -- Królewicz szwedzki wyjeżdża na wojaż do wielu krajów europejskich.